

"Сант Марал" сангаас Монгол Улсын нийгэм, улс төр, эдийн засгийн өнөөгийн байдлын талаарх олон нийтийн санал асуулгын шинэ судалгааг та бүхэнд толилуулж байна. Судалгаанд Улаанбаатар хот болон Архангай, Говь-Алтай, Дорноговь, Дорнод, Өвөрхангай, Сэлэнгэ, Увс зэрэг долоон аймгийн 1000 иргэн хамрагдсан. Судалгааг САРИ (компьютерийн тусламжтай хувийн ярилцлага) аргачлалаар цаг хугацааны хувьд 2024 оны 4 сарын 23-наас 5 сарын 19-ны хооронд явуулсан юм.

Судалгааны дүнг нийслэл хот, хөдөө болон нийт дүнгээр харьцуулсан байдлаар харуулав.

Энэхүү судалгааг ХБНГУ-ын Конрад-Аденауэр-Сан, Сант Марал сангаас санхүүжилсэн.

Эдийн засаг

Е1. Та Монголын өнөөгийн эдийн засгийн байдлыг ерөнхийд нь ямар гэж үзэж байна вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Их сайн	-	.2%	.1%
• Сайн	6.0%	9.1%	7.6%
• Сайн ч биш, муу ч биш	37.9%	43.8%	41.0%
• Муу	38.3%	39.6%	39.0%
• Маш муу	17.4%	7.2%	12.0%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	.4%	.2%	.3%

Е2. Таны үзэж байгаагаар Монголын эдийн засаг ерөнхийдөө:

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Сайжирч байна	19.6%	23.6%	21.7%
• Зогсонги байдалд байна	40.6%	39.4%	40.0%
• Буурч байна	38.1%	35.8%	36.9%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	1.7%	1.1%	1.4%

Е3. Таны бодлоор 5 жилийн дараах Монголын эдийн засгийн байдал

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Асар их сайжирсан байна	1.9%	4.9%	3.5%
• Бага зэрэг сайжирсан байна	44.5%	41.1%	42.7%
• Энэ түвшиндээ байна	22.8%	21.9%	22.3%
• Бага зэрэг дордсон байна	12.6%	15.1%	13.9%
• Нэлээд дордсон байна	6.6%	6.2%	6.4%
(Хариулаагүй)	.6%	.2%	.4%
(Мэдэхгүй)	11.1%	10.6%	10.8%

Е4. Уул уурхайн ачаар төрийн төсөв нилээд нэмэгдсэн. Энэ төсвийн зарцуулалтын талаар та ямар бодолтой байна вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
ЗГ нийгмийн бодлогыг эрчимжүүлж ядуучуудад шууд тусгах ёстой	8.1%	9.1%	8.6%
Боловсрол, эрүүл мэнд г.м. салбаруудад хөрөнгө оруулалт нэмэгдсэнээр удаан хугацааны нийгмийн хөгжлийн төслүүд байх ёстой	47.4%	39.1%	43.0%
Мөнгө тарааж, иргэн болгон хүртэх ёстой	7.9%	9.8%	8.9%
Эдийн засгийн хөгжлийг дэмжсэн хөрөнгө оруулалт байх ёстой	34.9%	41.9%	38.6%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	1.7%	.2%	.9%

Е5. Таны бодлоор стратегийн ордуудын хувьд Монголын болон гадаадын хөрөнгө оруулагчдын эзэмшлийн харьцаа ямар байх ёстой вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• 100% Монголын	29.8%	41.7%	36.1%
• 51% дээш Монголын	52.1%	37.2%	44.2%
• Тэнцүү	14.3%	18.9%	16.7%
• 51% дээш гадаадын	1.3%	1.1%	1.2%
• 100% гадаадын	.6%	.2%	.4%
(Хариулаагүй)	.2%	-	.1%
(Мэдэхгүй)	1.7%	.9%	1.3%

Е6. Монголын талын эзэмшил ямар байх ёстой вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• <u>Зөвхөн төрийн</u>	25.5%	31.3%	28.6%
• <u>Холимог –төрийн болон хувийн</u>	64.5%	63.2%	63.8%
• <u>Зөвхөн хувийн\бизнес\</u>	7.9%	5.1%	6.4%
(Хариулаагүй)	.4%	-	.2%
(Мэдэхгүй)	1.7%	.4%	1.0%

Төрийн удирдлага

G1. Та доорхи үзэл бодолтой танилцана уу:

- Ер нь Төр Засаг иргэдийн төлөө зөв зүйтэй юм хийж байна гэдэгт итгэж болно- Үүнтэй Таны бодол хэр зэрэг нийцэж байна вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Бүрэн нийцэж байна	5.7%	6.8%	6.3%
• Бага зэрэг нийцэж байна	40.0%	44.5%	42.4%
• Бараг нийцэхгүй байна	28.1%	29.8%	29.0%
• Огт нийцэхгүй байна	26.0%	18.7%	22.1%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	.2%	.2%	.2%

G2. Засгийн Газрын үйл ажиллагаа сэтгэлд нийцэх эсэх

	Нийт
• Нийцдэг	8.5%
• Бага зэрэг нийцдэг	41.6%
• Бараг нийцдэггүй	25.0%
• Огт нийцдэггүй	24.2%
(Хариулаагүй)	-
(Мэдэхгүй)	.7%

G3. Сөрөг хүчний үйл ажиллагаа сэтгэлд нийцэх эсэх

	Нийт
• Нийцдэг	5.7%
• Бага зэрэг нийцдэг	29.5%
• Бараг нийцдэггүй	25.8%
• Огт нийцдэггүй	31.2%
(Хариулаагүй)	.3%
(Мэдэхгүй)	7.5%

G4. Нийгэм-Улс төр-Эдийн Засгийн тулгамдсан асуудлууд

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
Ажилгүйдэл	19.8%	28.1%	24.2%
Амьжиргаа	9.6%	8.1%	8.8%
Үнийн өсөлт	11.7%	20.2%	16.2%
Боловсрол	13.0%	6.8%	9.7%
Хууль хэрэгжилт	5.5%	4.2%	4.8%
Авлигал	6.6%	7.4%	7.0%
Эдийн засаг, үйлдвэрлэл	11.7%	6.6%	9.0%
Төрийн удирдлага	3.8%	4.2%	4.0%
Экологи/Байгаль орчин	3.8%	2.3%	3.0%
Нийгмийн шудрага ёс	2.3%	3.6%	3.0%
Хөдөө Аж Ахуй	.2%	1.1%	.7%
Уул уурхай	1.3%	1.1%	1.2%
Эрүүл мэнд	6.6%	4.2%	5.3%

G5. Төрийн удирдлагаас энэ асуудлыг шийдэж чадахгүй тохиолдол гарч байсан уу ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Байнга	59.4%	53.4%	56.2%
• Олон удаа	15.5%	15.8%	15.7%
• Заримдаа	16.8%	24.2%	20.7%
• Ховор	5.3%	4.7%	5.0%
• Хэзээ ч үгүй	1.5%	1.3%	1.4%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	1.5%	.6%	1.0%

G6. Дээрх асуудлыг аль нам хамгийн сайн шийдэж чадах бол?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Монгол Ардын Нам	16.8%	20.2%	18.6%
• Ардчилсан Нам	9.6%	15.3%	12.6%
• ХҮН	3.8%	2.1%	2.9%
• Өөр нам	2.1%	.8%	1.4%
• Аль нь ч чадахгүй	42.6%	42.8%	42.7%
(Хариулаагүй)	.6%	.2%	.4%
(Мэдэхгүй)	24.5%	18.7%	21.4%

G7. Намуудын тулгамдсан асуудал шийдэх чадвар

(%-хариулсан хүмүүсийн хувьд)

	МАН	АН
1. Ажилгүйдэл	27.4%	35.7%
2. Амьжиргаа	8.6%	9.5%
3. Үнийн өсөлт	12.9%	14.3%
4. Боловсрол	10.2%	5.6%
5. Хууль хэрэгжилт	6.5%	4.8%
6. Авлига	8.1%	3.2%
7. Эдийн засаг	9.7%	7.1%
8. Төрийн удирдлага	2.7%	4.0%
9. Экологи/Байгаль орчин	1.6%	3.2%
10. Нийгмийн шударга ёс	2.2%	3.2%
11. Хөдөө Аж Ахуй	-	2.4%
12. Уул уурхай	1.6%	2.4%
13. Эрүүл мэнд	5.9%	2.4%

G8. Асуудлыг шийдэхэд Төрийн буюу иргэний байгууллагуудаас аль нь тэргүүлж явах ёстой вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Засгийн газар	33.4%	35.5%	34.5%
• УИХ	17.0%	17.4%	17.2%
• Ерөнхийлөгч	7.0%	12.3%	9.8%
• Хуулийн байгууллагууд	13.6%	11.3%	12.4%
• Улс төрийн намууд	3.6%	4.2%	3.9%
• Иргэний нийгэм	20.0%	17.5%	18.7%
• Аль нь ч биш	3.0%	.6%	1.7%
(Хариулаагүй)	.2%	-	.1%
(Мэдэхгүй)	2.1%	1.3%	1.7%

G9. ЗГ-ын хамгийн том амжилт

Ажилгүйдэл багасгах	2.3%
Амьжиргааны түвшинг дээшлүүлэх	1.8%
Үнийн өсөлт	.7%
Боловсрол	5.9%
Хууль хэрэгжилт	3.6%
Авлигатай тэмцэх	13.7%
Эдийн засаг/үйлдвэрлэл	4.8%
Төрийн удирдлага	1.6%
Экологи/Байгаль орчин	1.3%
Нийгмийн шудрага ёс	1.1%
Хөдөө Аж Ахуй	2.0%
Уул уурхай	10.9%
Эрүүл мэнд	5.2%

G10. ЗГ-ын хамгийн том алдаа

Ажилгүйдэл	6.4%
Амьжиргааны түвшин буурах	5.6%
Үнийн өсөлт	15.0%
Боловсрол	2.3%
Хууль хэрэгжилт	12.4%
Авлигалын асуудал	18.8%
Эдийн засаг	3.5%
Төрийн удирдлага	14.3%
Экологи/Байгаль орчин	.9%
Нийгмийн шудрага ёс	4.5%
Хөдөө Аж Ахуй	1.4%
Уул уурхай	3.4%
Эрүүл мэнд	2.2%

G11. Өнгөрсөн хугацаанд олон хүмүүсийн хувьд ажилгүйдэл тулгамдсан асуудал болж байсан. Зарим хүмүүс энэ бол түр зуурын үзэгдэл болон эдийн засгийн хөгжил энэ асуудлыг өөрөө шийднэ гэж үздэг. Зарим нь ажилгүйдлийг багасгахын тулд төрийн оролцоо болон тодорхой арга хэмжээнүүд зайлшгүй байх ёстой гэж үздэг. Таны бодлоор:

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Эдийн засгийн хөгжил хангалттай их ажлын байр бий болгоно	31.1%	25.5%	28.1%
• Зөвхөн эдийн засгийн хөгжлөөр энэ асуудал шийдэгдэхгүй, ЗГ заавал арга хэмжээ авах ёстой	66.2%	73.8%	70.2%
(Хариулаагүй)	.2%	-	.1%
(Мэдэхгүй)	2.6%	.8%	1.6%

G12 Баян, ядуу хүмүүсийн орлогын ялгааг багасгах талаар Засгийн Газар арга хэмжээ авах ёстой гэж зарим хүн үзэж байхад, нөгөө хэсэг нь Засгийн Газар иймэрхүү ажиллагаанд огт оролцох ёсгүй гэсэн бодолтой байдаг.Таны бодлоор ЗГ:

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• ялгааг заавал арилгах ёстой	25.5%	32.8%	29.4%
• ялгааг ямар нэг хэмжээгээр багасгах ёстой	48.3%	47.7%	48.0%
• энэ асуудлаас хөндий байх ёстой	17.4%	13.2%	15.2%
• Төхиолдлоор: (ЗГ оролцож болно, оролцохгүй ч байж болно)	7.2%	5.5%	6.3%
(Хариулаагүй)	.2%	-	.1%
(Мэдэхгүй)	1.3%	.8%	1.0%

G13. ЗГ-ын үйл ажиллагаа болон нийгмийн бодлогыг байгуулагдсанаас нь хойш дүгнэхэд

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
Баячуудыг илүү дэмжсэн /Жиш. : Санхүү болон газар өмчлөлийн бодлогоор/	29.1%	27.7%	28.4%
Дундаж давхаргыг /анги/ дэмжсэн	9.6%	7.9%	8.7%
Ядуучуудыг илүү дэмжсэн /төсвөөс “хүүхдийн мөнгө” болон ядуучуудын халамжийн төслүүдийг санхүүжүүлэх/	10.2%	12.1%	11.2%
Хувийн улс төр, бизнесийн сонирхол дээр төвлөрч, нийгэмд онц ач холбогдол өгөөгүй	37.0%	40.6%	38.9%
Дээрхийн аль нь ч биш: Миний бодлоор шударга бодлого явуулж нийгмийг бүхэлд нь хамруулсан	10.6%	10.4%	10.5%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	3.4%	1.3%	2.3%

S3. Улс төрийн системийн загвар болгонд манай улс орныг удирдах боломжийн хувьд өгсөн дүгнэлт

а. Парламент болон сонгуулиас үл хамаарах хүчтэй удирдагчтай байх

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Маш сайн	29.8%	39.4%	34.9%
• Нилээд сайн	35.1%	37.5%	36.4%
• Нилээд муу	16.4%	12.8%	14.5%
• Маш муу	13.2%	5.8%	9.3%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	5.5%	4.3%	4.9%

б. Төрийн бодлогоо Засгийн Газраас хамааралгүй боловсруулдаг мэргэжлийн буюу шинжээчдийн баг /элитийн удирдлага/

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Маш сайн	41.7%	45.3%	43.6%
• Нилээд сайн	34.5%	37.5%	36.1%
• Нилээд муу	11.5%	6.8%	9.0%
• Маш муу	5.5%	6.4%	6.0%
(Хариулаагүй)	.4%	-	.2%
(Мэдэхгүй)	6.4%	4.0%	5.1%

с. Хүчний байгууллагууд /ТТГ, арми, цагдаа/ улс удирдах

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Маш сайн	6.4%	12.3%	9.5%
• Нилээд сайн	19.1%	18.5%	18.8%
• Нилээд муу	22.8%	26.2%	24.6%
• Маш муу	45.1%	38.1%	41.4%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	6.6%	4.9%	5.7%

д. Ард түмнээс сонгогдсон хүмүүсээс бүрдсэн ардчилсан удирдлагын системтэй

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Маш сайн	30.0%	34.3%	32.3%
• Нилээд сайн	45.1%	48.1%	46.7%
• Нилээд муу	11.1%	10.8%	10.9%
• Маш муу	7.4%	4.5%	5.9%
(Хариулаагүй)	.4%	.2%	.3%
(Мэдэхгүй)	6.0%	2.1%	3.9%

S4. Ерөнхийдөө, Монголын нийгэм, улс төр, эдийн засгийн тогтолцоо нь тус улсын сорилтуудыг хэрхэн шийдвэрлэх чадвартай гэж та бодож байна вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
Бүрэн шийдвэрлэх чадвартай	21.7%	28.9%	25.5%
Тодорхой хэмжээнд	37.0%	36.0%	36.5%
Бага зэрэг	27.7%	24.7%	26.1%
Огт үгүй	10.2%	9.2%	9.7%
(Мэдэхгүй)	3.4%	1.1%	2.2%
(Хариулаагүй)	-	-	-

S5. Та нийгэм-улс төр-эдийн засгийн тогтолцоонд ямар хэмжээний шинэчлэлийг харахыг хүсч байна вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
Бидэнд шийдэмгий бүрэн хэмжээний шинэчлэл хэрэгтэй байна	86.0%	88.3%	87.2%
Бидэнд хязгаарлагдмал, бага зэргийн шинэчлэл хэрэгтэй байна	9.8%	7.7%	8.7%
Бидэнд шинэчлэл хэрэггүй, бид байгаагаар нь үлдээх хэрэгтэй	2.8%	3.8%	3.3%
(Мэдэхгүй)	1.3%	.2%	.7%
(Хариулаагүй)	.2%	-	.1%

Тогтолцооны үнэлгээ

SE1. Манай өнөөгийн Ардчилал болон улс төрийн тогтолцоо Таны сэтгэлд хэр нийцдэг вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Нийцдэг	9.4%	11.7%	10.6%
• Бага зэрэг нийцдэг	35.3%	44.2%	40.0%
• Бараг нийцдэггүй	24.3%	18.9%	21.4%
• Нийцдэггүй	30.6%	24.7%	27.5%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	.4%	.6%	.5%

SE2. Зарим хүмүүс Монгол хэт ардчилалтай болоод, энэ байдлыг засахын тулд дарангуйлал хэрэгтэй гэж үзэж байна. Зарим нь Монголд жинхэнэ ардчиллын үнэт зүйлс хөгжөөгүй, дарангуйллын нэг төрөл байна гэж үздэг. Таны бодлоор дараах ангиллын хувьд Монгол хаана нь багтаж байна?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Хөгжингүй ардчилалтай байна	11.1%	13.0%	12.1%
• Ардчиллыг хөгжүүлэх түвшинд байна	17.2%	16.6%	16.9%
• Хоёр замын уулзвар дээр байна	28.5%	26.8%	27.6%
• Дарангуйлал уруу шилжиж байна	33.2%	34.3%	33.8%
• Хэт их дарангуйлалтай байна	8.5%	8.1%	8.3%
(Хариулаагүй)	.2%	-	.1%
(Мэдэхгүй)	1.3%	1.1%	1.2%

SE3. Манай улс төрийн намууд олон түмний санал бодлыг илэрхийлж байна уу, эсвэл илэрхийлж чадахгүй байна уу?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Илэрхийлдэг	10.4%	13.8%	12.2%
• Илэрхийлдэггүй	87.9%	85.1%	86.4%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	1.7%	1.1%	1.4%

SE4. Таны бодлоор манай өнөөгийн сонгогчид улс төрийн бодлогод хэр зэрэг нөлөө үзүүлж чадах вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Маш хүчтэй	14.0%	11.9%	12.9%
• Нилээд	19.4%	19.2%	19.3%
• Бага зэрэг	39.6%	48.7%	44.4%
• Огт байхгүй	24.5%	19.4%	21.8%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	2.6%	.8%	1.6%

SE5. Ерөнхийдөө нийгэмд шударга тал нь илүү байна уу, шудрага бус тал нь давамгайлж байна уу?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Шудрага нь илүү байна	3.2%	6.0%	4.7%
• Шудрага бус нь илүү байна	91.7%	88.3%	89.9%
• Тохиолдлоор:(Заримдаа шударга нь, заримдаа шударга бус нь)	4.9%	5.5%	5.2%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	.2%	.2%	.2%

SE6. Хэрвээ Та иргэний, захиргааны буюу гэр бүлийн маргаанд оролцвол (өмчийн маргаан, газар ашиглалт, гэр бүлийн харилцаа, түрээс, ажлын гэрээ, төрийн захирамж, гэмт хэрэгт өртөх г. м.) Таны бодлоор энэхүү маргааныг шүүхээр шийдэх нь илүү зөв үү, эсвэл нөгөө талтайгаа зөвшилцөх нь илүү оновчтой юу?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Шүүх нь зөв	39.1%	40.2%	39.7%
• Шүүх нь арай илүү	9.6%	10.0%	9.8%
• Зөвшилцөх арай илүү	25.5%	20.2%	22.7%
• Зөвшилцөх нь зөв	24.0%	29.2%	26.8%
• (Хариулаагүй)	-	-	-
• (Мэдэхгүй)	1.7%	.4%	1.0%

SE7. Ёс зүй заншлыг Монголын нийгэмд дагах нь хир хүчтэй тогтсон байгаа вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Маш их	11.5%	8.9%	10.1%
• Их	15.7%	16.4%	16.1%
• Бага зэрэг	58.9%	63.4%	61.3%
• Огт үгүй	12.8%	11.1%	11.9%
(Мэдэхгүй) (Хариулаагүй)	1.1%	.2%	.6%

SE8. Хуулиа дээдлэх зарчмыг Монголын нийгэмд дагах нь хир хүчтэй тогтсон байгаа вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Маш их	5.3%	5.7%	5.5%
• Их	9.1%	11.9%	10.6%
• Бага зэрэг	59.4%	61.7%	60.6%
• Огт үгүй	26.0%	20.0%	22.8%
(Мэдэхгүй) (Хариулаагүй)	.2%	.8%	.5%

SE9. Монгол Улсын нийгмийн дэг журам ямар үндсэн дээр тогтох ёстой вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Хүн болгон тэгш эрхтэй хуулийн тогтолцоо	74.9%	80.2%	77.7%
• Нийгмийн ашгийг хамгаалсан ёс зүйн харилцаа	23.8%	19.6%	21.6%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	1.3%	.2%	.7%

SE10. Таны бодлоор Монголд ямар засаглал илүү тохирох вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
▪ Одоогийн байгаа нөлөө бүхий ерөнхийлөгчтэй парламентын хосолсон засаглал	31.5%	33.6%	32.6%
▪ Улс төрийн намууд нь нөлөө бүхий Их Хурлын /парламентын/ засаглал	24.5%	20.4%	22.3%
▪ Улс төрийн намуудын нөлөөллийг хязгаарласан Ерөнхийлөгчийн засаглал	36.6%	41.9%	39.4%
(Мэдэхгүй)	7.4%	4.2%	5.7%

SE11. Намуудын талаар Та ямар бодолтой байна вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
▪ Олон ургальч үзэл бодлыг илэрхийлсэн олон намтай байх ёстой	35.3%	24.7%	29.7%
▪ Ер нь гурав дахь хүчин гэж хэрэггүй - хоёр намтай байхад хангалттай	17.4%	25.1%	21.5%
▪ Ер нь намуудын хэрэг байхгүй - хүчтэй ерөнхийлөгчтэй байх нь зөв	41.3%	49.2%	45.5%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	6.0%	.9%	3.3%

SE12. Улс төрийн тогтолцооны байгууллагуудад итгэдэг эсэх

	Ерөнхий- лөгч	УИХ	Хуулийн байгуулл агууд	Төрийн захиргаа	Улс төрийн намууд	Иргэний нийгэм
• их итгэдэг	20.6	9.8	13.7	24.8	5.2	19.3
• итгэдэг	31.5	35.9	44.7	50.0	30.9	38.8
• бараг итгэдэггүй	16.0	20.4	16.1	13.5	17.1	12.3
• огт итгэдэггүй	30.7	33.3	25.0	11.4	46.0	26.9
(Хариулаагүй)	-	-	-	-	-	-
(Мэдэхгүй)	.6	.6	.5	.3	.8	2.7

SE13. Таны бодлоор шашны оролцоо хэр зэрэг нөлөөтэй байх ёстой вэ?

	Таны хувийн амьдрал	Боловсрол	Улс төр
• Маш их	5.2%	7.2%	1.8%
• Их	7.7%	5.2%	2.6%
• Дунд зэрэг	38.2%	20.0%	11.4%
• Бага	23.9%	20.1%	18.4%
• Огт үгүй	24.7%	45.9%	60.8%
(Хариулаагүй)	.1%	-	-
(Мэдэхгүй)	.2%	1.6%	5.0%

Улс төрийн намууд

P1. Та намуудаас аль нэгийг нь онцолж үздэг үү?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Тийм, онцолдог <u>нэг</u> нам байна	15.5%	25.3%	20.7%
• Үгүй, тийм нам байхгүй	84.3%	74.5%	79.1%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	.2%	.2%	.2%

P2. “Онцолдог” нам

Нийт судалгаанд оролцогчид

Хэр их таалагддаг нь
-зөвхөн намын дэмжигчидын дунд-

	%	Бодит%	Нилээд	Дунд	Бага зэрэг
• Монгол Ардын нам /МАН/	10.6	51.2	46.2%	41.5%	12.3%
• Ардчилсан Нам /АН/	8.5	41.1	45.9%	42.4%	11.8%
• ИЗНН	.3	1.4			
• ХҮН нам	.4	1.9	-	-	-
• МҮАН	.1	.5			
• ҮЗН	.1	.5	-	-	-
• Шинэн нам	.2	1.0			
• Өөр нам	.2	1.0	-	-	-
(Хариулаагүй)	79.6				
Нийт	100%				

P3. Нам болгоныг -5 /маш муу/ гаас +5 маш сайн хүртэлх хүрээнд дундаж үнэлэгээ /нийт оролцогчдоос/

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Монгол Ардын нам /МАН/	--0.98	-1.39	-1.56
• Ардчилсан Нам /АН/	-0.44	-0.59	-1.12
• ХҮН	-0.75	-0.96	-1.33

P4. Таны бодлоор МАН зөв чигээр замнаж байна уу, буруу тийшээ зүтгэж байна уу?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Зөв замаар	26.6%	32.1%	29.5%
• Буруу замаар	56.0%	56.0%	56.0%
(Хариулаагүй)	.6%	-	.3%
(Мэдэхгүй)	16.8%	11.9%	14.2%

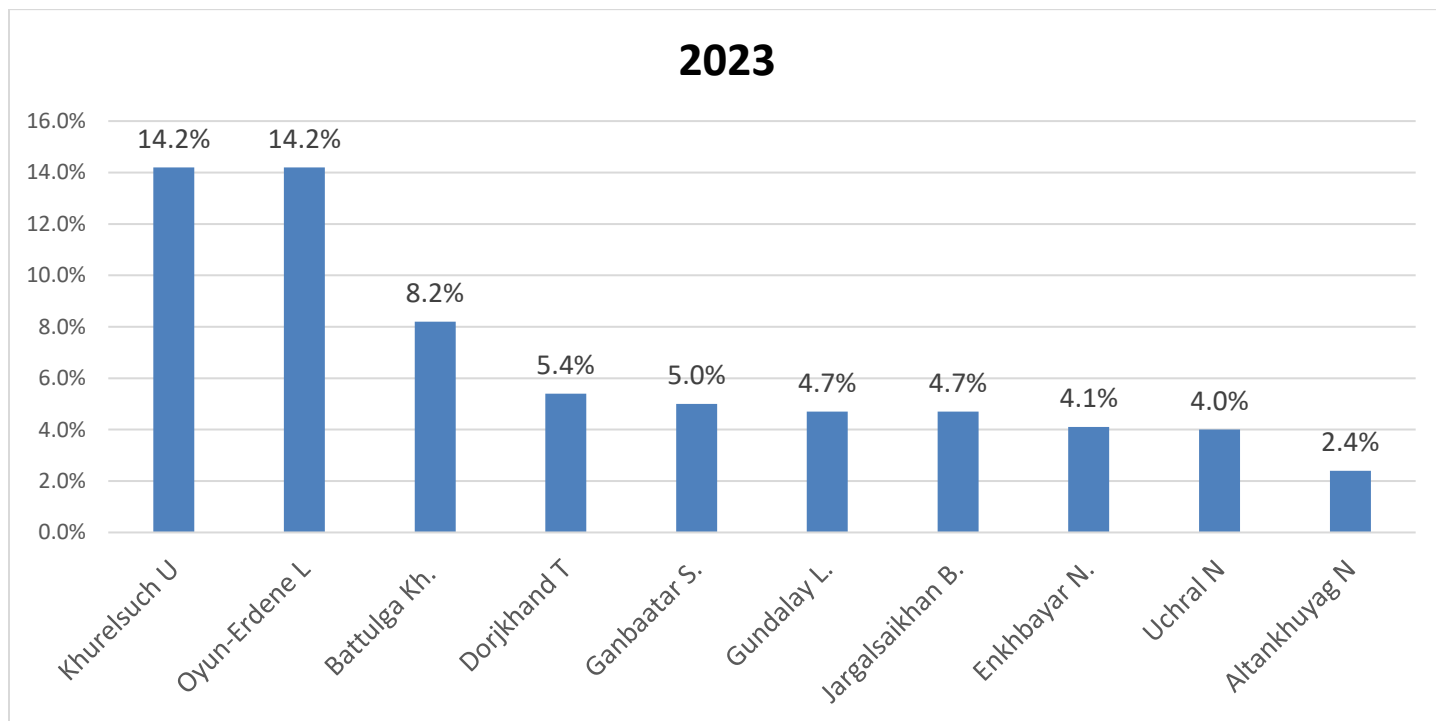
P5. Таны бодлоор АН зөв чигээр замнаж байна уу, буруу тийшээ зүтгэж байна уу?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Зөв замаар	17.7%	27.4%	22.8%
• Буруу замаар	59.1%	52.6%	55.7%
(Хариулаагүй)	.6%	.4%	.5%
(Мэдэхгүй)	22.6%	19.6%	21.0%

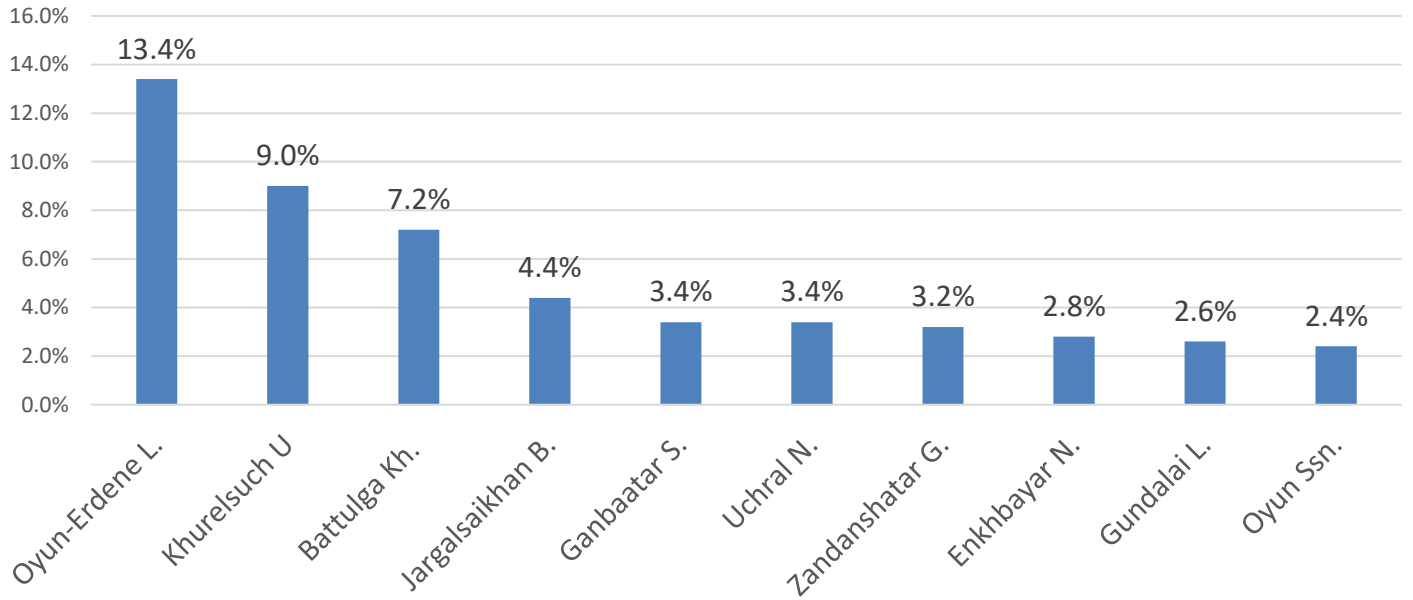
P8. Таны улс төрийн талаарх мэдээллийн гол эх сурвалж юу вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
ТВ мэдээ	49.4%	54.7%	52.2%
Сонин, хэвлэл	.2%	.9%	.6%
Радио/FM	.6%	.4%	.5%
FB/Twitter...	26.6%	26.8%	26.7%
Интернет, WEB сайтууд	19.1%	14.7%	16.8%
Ам дамжсан яриа	3.0%	1.1%	2.0%
Өөр	.4%	.9%	.7%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	.6%	.4%	.5%

P9. Улс орондоо нэр хүндтэй хүмүүсээс хэнийг нь манай орны улс төрийн амьдралд чухал үүрэг нөлөөтэйгээр оролцоосой гэж хүсдэг вэ? (3 хүртэл сонголттой.)

2024

Хэрвээ маргааш сонгууль болвол...

E11. “Хэрвээ маргааш сонгууль болвол Та саналаа өгөх үү?”

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• “өгнө”	83.6%	85.3%	84.5%
• “өгөхгүй”	15.3%	14.0%	14.6%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	1.1%	.8%	.9%

E12. “Хэрвээ маргааш УИХ сонгууль болвол Та аль намын төлөө саналаа өгөх вэ?”

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт	
			%	Бодит % ¹
• Монгол Ардын нам	17.7%	31.7%	25.1%	40.9
• Ардчилсан Нам	14.3%	26.0%	20.5%	33.4
• ИЗ-НН	1.7%	2.1%	1.9%	3.1
• Үндэсний эвсэл	1.1%	.8%	.9%	1.5
• ХҮН нам	4.3%	6.0%	5.2%	8.5
• БНН	.9%	.6%	.7%	1.1
• ИОНН	1.1%	2.3%	1.7%	2.8
• Үнэн ба зөв нам	.6%	3.2%	2.0%	3.3
• Шинэ нэгдсэн эвсэл	2.6%	2.1%	2.3%	3.7
• Иргэний хөдөлгөөний нам	.9%	.9%	.9%	1.5
• Өөр нам	.4%	-	.2%	.3
Хүнээсээ хамаарна	18.5%	3.0%	10.3%	
Аль нь ч биш	7.2%	2.1%	4.5%	
(Хариулаагүй)	6.6%	2.3%	4.3%	
(Мэдэхгүй)	22.3%	17.0%	19.5%	

E13. “Хэрвээ сонгуулийн үед адил шинж чанартай эрэгтэй, эмэгтэй 2 нэр дэвшигчид байгаа тохиолдолд таны хувьд эмэгтэй нэр дэвшигчид саналаа өгөх магадлал хэр байх вэ?”

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
▪ Магадлалтай	36.6%	38.7%	37.7%
▪ Ялгаагүй	36.6%	39.8%	38.3%
▪ Бага магадлалтай	24.0%	20.8%	22.3%
(Мэдэхгүй(Хариулаагүй))	2.8%	.8%	1.7%

E14. “Таны бодлоор УИХ-д эмэгтэйчүүдийн төлөөлөл хангалттай байна уу?”

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
▪ “Тийм”	32.3%	37.9%	35.3%
▪ “Үгүй”	65.1%	60.9%	62.9%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	2.6%	1.1%	1.8%

¹ Мэдэхгүй, Хариулаагүй хэсгийг хасаж гаргав

Хувь хүн

Ре1. Та монгол хүн гэдгээрээ хэр их бахархаж байна вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Маш их	87.9%	92.5%	90.3%
• Бага зэрэг	10.2%	6.6%	8.3%
• Бараг үгүй	1.3%	.8%	1.0%
• Огт үгүй	.6%	.2%	.4%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	-	-	-

Ре2. Та ойрын ирээдүйгээ ямараар төсөөлж байна вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Өөдрөгөөр	90.6%	89.8%	90.2%
• Бараанаар	7.9%	8.9%	8.4%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	1.5%	1.3%	1.4%

Ре3. Өнөөдрийн амьжиргааны байдал

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Их сайн	3.4%	1.1%	2.2%
• Сайн	21.1%	23.6%	22.4%
• Зарим талаар сайн, зарим талаар муу	66.4%	65.7%	66.0%
• Муу	7.9%	9.1%	8.5%
• Маш муу	1.3%	.6%	.9%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	-	-	-

Ре4. Таны амьжиргааны байдал ноднин жилийнхтэй харьцуулахад ямар байна вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Сайжирсан	28.9%	27.9%	28.4%
• Хэвээрээ	47.7%	54.2%	51.1%
• Дордсон	23.2%	17.9%	20.4%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	.2%	-	.1%

Pe5. Та улс төрийг хэр сонирхдог вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Их сонирхдог	7.2%	4.7%	5.9%
• Бага зэрэг сонирхдог	28.3%	33.2%	30.9%
• Заримдаа сонирхдог, заримдаа сонирхдоггүй	26.0%	18.1%	21.8%
• Бараг сонирхдоггүй	20.4%	26.2%	23.5%
• Огт сонирхдоггүй	17.9%	17.7%	17.8%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	.2%	-	.1%

Pe6. Таны ирээдүй ямар зүйлээс илүү хамааралтай вэ: Таны хувийн амжилт, төр засаг, өөр эдийн засагт нөлөөлж чадах хүчин зүйлс (бизнес орчин, хэвлэл мэдээлэл, TV/радио гэх мэт)

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Надаас илүү байх	52.8%	54.9%	53.9%
• Төр засгаас илүү байх	31.7%	33.4%	32.6%
• Өөр юмнаас илүү байх	12.1%	10.9%	11.5%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	3.4%	.8%	2.0%

Pe7. Хэрвээ Та өөрийнхөө амьдралаа өөрийн эцэг эхтэйгээ харьцуулахад:

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Манай эцэг, эх хоёр миний хэзээ ч гүйцэж чадахгүй амжилтад хүрсэн	28.3%	29.2%	28.8%
• Бидний хооронд нэг их ялгаа байхгүй	28.9%	31.9%	30.5%
• Би амьдралдаа эцэг эхээсээ хамаагүй илүү амжилтад хүрнэ	39.1%	38.3%	38.7%
(Хариулаагүй)	.6%	-	.3%
(Мэдэхгүй)	3.0%	.6%	1.7%

Pe8. Шударга болон шударга бус үйлдлүүдээс хамаарч нийгмийн давхаргуудад хожсон болон алдсан хүмүүс бий. Та өөрийгөө аль хэсэгт нь оруулах вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Алдсан хэсэгт нь илүү ойрхон	40.0%	32.1%	35.8%
• Хожсон хэсэгт нь илүү ойрхон	15.7%	20.4%	18.2%
• Тохиолдлоор: (Заримдаа хожиж, заримдаа алдаж явна)	39.6%	45.3%	42.6%
(Хариулаагүй)	.4%	-	.2%
(Мэдэхгүй)	4.3%	2.3%	3.2%

Pe9. Эдийн засаг суларсан үед зарим хүмүүс асуудлаа өөрсдөө зохицуулаад, зарим нь засгаас тодорхой хэмжээний дэмжлэг шаарддаг. Та төр засгаас ямар нэг дэмжлэг хүлээх үү?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Надад ямар нэг тусламж хэрэггүй	15.7%	15.7%	15.7%
• Надад зөвхөн ажил олоход төрөөс тусламж хэрэгтэй	20.2%	20.9%	20.6%
• Надад санхүүгийн дэмжлэг хэрэгтэй	17.9%	23.8%	21.0%
• Засгаас ямар нэг юм орж ирнэ гэж найдахгүй байна	44.5%	39.1%	41.6%
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	1.7%	.6%	1.1%

Pe10. Хэрвээ засгаас Таны хүлээж байгааг биелүүлэхгүй бол Та яах вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
Шүүхэд хандана	2.6%	3.6%	3.1%
Гудамжны жагсаалд оролцоно	13.6%	12.3%	12.9%
Миний эрх мэдлийг хамгаалж чадах аль нэг иргэний байгууллагыг дэмжинэ	18.3%	16.8%	17.5%
Сонгуульд оролцож энэ засгийг солих талаас оролдоно	23.8%	21.7%	22.7%
Сөрөг хүчний намд элсэнэ	1.7%	2.8%	2.3%
Юу ч хийхгүй, байдал сайжрахыг хүлээнэ	34.0%	40.2%	37.3%
(Хариулаагүй)		.4%	.2%
(Мэдэхгүй)	6.0%	2.3%	4.0%

Глобал

GI1. Монголын хамгийн сайн түнш орон

(2 хүртэл сонголттой)

	1 сонголт	2 сонголт
• Орос	58.7	10.6
• Хятад	7.0	26.0
• АНУ	4.9	13.8
• Европын холбоо	6.3	7.7
• Япон	12.6	15.5
• Өмнөд Солонгос	6.0	14.7
• Бусад	.3	.4
(Хариулаагүй)	.1	.5
(Мэдэхгүй)	4.1	6.6
Нийт	100%	

GI2. Монголын хамгийн сайн түнш орон

хоёр сонголтын нийлбэр дүн, зөвхөн хариулсан хүмүүсийн хувьд.

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Орос	59.6%	77.9%	69.3%
• Хятад	31.1%	34.7%	33.0%
• АНУ	22.1%	15.7%	18.7%
• Европын холбоо	19.1%	9.4%	14.0%
• Япон	33.8%	23.0%	28.1%
• Өмнөд Солонгос	20.4%	20.9%	20.7%
• Бусад	.9%	.6%	.7%

GI3. Таны бодлоор аль улсын иргэдтэй нь Монголчууд эвтэй, хэл амаа олж, ажиллаж чадаж байна вэ?

хоёр сонголтын нийлбэр дүн, зөвхөн хариулсан хүмүүсийн хувьд

	1 сонголт	2 сонголт
• Орос	32.4	15.9
• Хятад	14.6	17.3
• АНУ	2.4	6.1
• Европын холбоо	3.4	5.2
• Япон	7.6	13.6
• Өмнөд Солонгос	29.9	17.8
• Бусад	.1	1.2
(Хариулаагүй)	.6	9.8
(Мэдэхгүй)	9.0	13.1
Нийт	100%	

G14. Таны бодлоор аль улсын иргэдтэй нь Монголчууд эвтэй, хэл амаа олж, ажиллаж чадаж байна вэ?

хоёр сонголтын нийлбэр дүн, зөвхөн хариулсан хүмүүсийн хувьд

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Орос	41.9%	54.0%	48.3%
• Хятад	31.5%	32.3%	31.9%
• АНУ	10.0%	7.2%	8.5%
• Европ	11.5%	6.0%	8.6%
• Япон	24.9%	17.9%	21.2%
• Өмнөд Солонгос	49.1%	46.4%	47.7%
• Бусад	2.1%	.6%	1.3%

G15. Украин-Орос улсын хоорондох зөрчилдөөн хоёр жил гаруй үргэлжилж, дэлхийд томоохон хямрал нүүрлээд байна. Монгол улсын албан ёсны байр суурь нь аль ч талыг нь дэмжихгүй, төвийг сахисан хандлагатай байна. Таны бодлоор ийм нөхцөлд Монгол Улс:

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
▪ Оросыг дэмжих ёстой	18.7%	32.5%	26.0%
▪ Төвийг сахисан хэвээрээ байх ёстой	74.3%	64.2%	68.9%
▪ Украиныг дэмжих ёстой	3.0%	2.5%	2.7%
▪ (Мэдэхгүй)	4.0%	.9%	2.4%
▪ (Хариулаагүй)	-	-	-

G16. Энэ зөрчилдөөний гол буруутан хэн бэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
▪ ОХУ	16.2%	12.8%	14.4%
▪ Украин	14.7%	24.2%	19.7%
▪ ОХУ, Украин хоёулаа	23.8%	25.3%	24.6%
▪ АНУ	12.6%	10.0%	11.2%
▪ НАТО (Барууны орнууд)	11.5%	7.7%	9.5%
▪ Бусад	-	.2%	.1%
▪ (Мэдэхгүй)	20.6%	19.6%	20.1%
▪ (Хариулаагүй)	.6%	.2%	.4%

G17. ОХУ-ын эсрэг авсан санкци, хориг арга хэмжээнүүд Монгол Улсад яаж нөлөөлөх вэ?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
▪ Сөргөөр	41.7%	37.4%	39.4%
▪ Бага зэрэг сөргөөр	40.2%	44.3%	42.4%
▪ Огт нөлөөлөхгүй	7.7%	8.7%	8.2%
▪ Бага зэрэг эерэгээр	2.3%	2.6%	2.5%
▪ Эерэгээр	1.7%	3.0%	2.4%
▪ (Мэдэхгүй)	6.0%	4.0%	4.9%
▪ (Хариулаагүй)	.4%	-	.2%

G18. Хэрвээ Монгол Улсад томоохон хэмжээний хямрал нүүрлэвэл аль улсаас дэмжлэг авч чадах бол?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
• Орос	35.1%	47.0%	41.4%
• Хятад	16.2%	12.1%	14.0%
• Европын Холбооны орнуу	1.9%	1.9%	1.9%
• АНУ	2.3%	1.7%	2.0%
• Япон	5.5%	3.6%	4.5%
• Солонгос	2.1%	2.3%	2.2%
• Олон улсын байгууллагууд (НҮБ гэх мэт	30.0%	26.4%	28.1%
• Бусад	-	.2%	.1%
• Аль нь ч туслахгүй	1.3%	.4%	.8%
• (Мэдэхгүй)	5.3%	4.5%	4.9%
• (Хариулаагүй)	.2%	-	.1%

G19. Таны бодлоор дэлхийн одоогийн тогтсон дэг журам шударга уу, шударга бус уу?

	Улаанбаатар	Хөдөө	Нийт
▪ Шударга	33.8%	27.5%	30.5%
▪ Шударга бус	52.3%	61.3%	57.1%
▪ (Мэдэхгүй)	13.0%	10.6%	11.7%
▪ (Хариулаагүй)	.9%	.6%	.7%